

olivaolajat, bort gabonát, és bőröket kapnak rabszolgáért. Sok esetben lovat és rovgáló szerszámokat adtak az emberekért cserébe.

A portugálokat később spanyolok váltották fel, majd franciák, hollandok, angolok és dánok. 1700-ban a nyugatafrikai parti országokat több, mint 30 különböző európai ország várai védtek, anélkül, azonban, hogy az európai hatalmak Afrika mögötti országait ismerték volna. A parti várak védelmi célokat szolgáltak, mindegyik fölött pedig azt, hogy őrizetben tartásuk a benszülőtt emberek, akiket rabszolgaként küldtek aztán tovább. A rabszolgakereskedelem és a fekete elefántcsont volt a legjövődélmezőbb árucikk abban az időben.

Valamivel mások voltak a viszonyok Kongóban. A portugálok már a 15. században katolikus missziókat telepítettek itt le, templomokat építettek és iskolákat rendeztek be a benszülőttek számára. A feketéket ezrével keresztelték meg, de már a 17. és 18. században a missziók ismét visszaestek és vissza is kellett őket vonni azokról a területekről. 1503-ban a portugálok elfoglalták Észak-Afrikát, felépítették Mombasa erődjét és ezzel Európa a kontinensnek erre a részére is igényt támasztott. De már a 18. században az arabok terjesztik ki hatalmukat Zanzibár fölött, egyre jobban behatolnak a mögötti országokba, hogy minél több rabszolgát szerezzenek. Ez a rabszolgavadászat az emberiség történetének egyik legsötétebb fejezete. Természetesen, bármily nagyarányú is volt ez az embervadászat, az afrikaiak életét nem tudta gyökerében megrendíteni. A dekadencia a 18. és 19. században kezdődött, amikor a nagy technikai haladással és az iparosítás fejlődésével Európa nagyarányú an kezdett érdeklődni Afrika iránt. Az európaiak éveket tudtak eltölteni a tropusi vidéken és pedig azért, mert az orvosi tudomány is nagy haladást tett és találmányaival lehetővé tette a fehérbőrűeknek a nagy melegben való nyugodt életet. Most már a vallási misszió is a sikerre való nagyobb reményben dolgozhatott. Franciák, angolok, hollandok, németek, olaszok, belgák hatoltak be az afrikaiak közé.

Most már odáig jutottak az afrikaiak, hogy bizonyos államiság keretei között élhettek. Az ilyen törzsek és az európai népek között szerződéses unton kísérelték meg az árucseréket rendezni, de ha ez nem sikerült, akkor fegyveres elintézésre került sor. A kolonizáció módszerei gyökeresen megváltoztatták a 15-ik század óta. Új módszerek léptek a régiéik helyébe. A franciák úgy akarták megoldani a kérdést, hogy a gyarmati feketéket naturalizálták és elősegítették azoknak a fehérekkel való keveredését. Az angolok a gyarmatosított vidékek benszülőttjeit nem honosítja állam polgári jogokkal, hanem csupán alattvaló-jává teszi, kivéve azokat, akik mint katonák, vagy közgazdasági közegek az állam-szervezetével közelebbi kapcsolatokba jutnak.

Az új történelmi elrendeződés során Afrika népeire is bizonyára új föladatak várnak; népi életük és kultúrájuk lendületesebb kibontakozása várható és a világ népeinek családjába való méltó beilleszkedésük.

Uj cionista könyv!
BENEDEK JÁNOS:

„A cionista munkásmozgalmak eszmei és történelmi fejlődése“

Az első magyarnyelvű alapvető könyv a chalucit és a cionista munkásmozgalmak ideológiai tartalmáról és történetéről.
Ára 50 lej.
Megrendelhető az Uj Kelet könyv-osztályánál.

Titkos megállapodás az angol kormány és a cionista exekutive között?

Palesztina jövője és a háborús propaganda

Napok óta terjeszti egy bizonyos hírszolgálat azt a hírt, hogy megállapodás jött volna létre az angol kormány és a Jewish Agency között. Bizonyos, hogy az utóbbi hetekben folytatólagos tárgyalások a londoni tényezők és a cionista vezetők között, nem kétséges azonban, hogy ezek a hírek a háborús propaganda körébe tartoznak és az araboknak szólnak. Egy bucaresti lap mai számában a következőket közli:

„A World Press Union hírszolgálati iroda londoni képviselőjének módjában áll egy az angol kormány és a Jewish Agency között június 22-ikén létrejött titkos egyezmény tartalmát közölni. Az egyezményt angol és héber nyelven szövegezték meg.

A diplomáciai dokumentum két önálló állam között létrejött diplomáciai egyezmény jellegével bír. Az egyezmény bevezetőjében leszögezik, hogy az angol királyi kormány és „Judea szabad állam” véglegesen rendezik a két állam közötti kapcsolatokat a Balfour deklaráció szellemében, amely első ízben biztosította a zsidók számára a zsidó nemzeti otthonot. E célból a következőket szövegezték le:

1. Az angol királyi kormány az előző Jüdea szabadállam kormányának ismeri el a Jewish Agencyt, amely állam, mint szabad és önálló dominium fog beilleszkedni az Angol Világbirodalomba.

2. A zsidó szabadállam teljes területi felségjogokkal fog rendelkezni, amelyeket Palesztina jelenlegi határai szabnak meg.

Délpalesztina keleti vidékét, amelyet jelen-

leg kizárólag arabok laknak és amely a Negev elnevezés alatt ismeretes, a transzjordániai Emiratushoz csatolják, ezt pedig beillesztik az angol gyarmati birodalomba. E területért a zsidó szabad állam Délszirában megfelelő területi kárpótlást fog kapni.

Továbbá az angol kormány hajlandónak mutatkozik arra, hogy telepítés céljából Abesszínia egyik részét, a Tsana tó vidékének kivételével, a zsidó szabad állam rendelkezésére bocsássa. Tizenkét hónappal a bekezdés után a palesztinai arab lakosságot áttelepítik a szomszédos vidékekre. Ugyanakkor közös angol-cionista alapot létesítenek az arabok kárpótlására.

3. Nyomban megkezdik a cionista hadsereg megszervezését, amelyet Anglia szükséges felsereléssel és kiképző elemekkel lát el.

A békekötés utáni öt esztendő alatt Anglia átveszi a szabad állam védelmét.

4. Az angol Nemzeti Bank kezessége mellett angol cionista Holding társaságot létesítenek, amelynek feladata lesz az összes felmerülő kérdések rendezése.

A Nagybritánia és a szabad állam közötti árucserét kereskedelmi egyezmény fogja szabályozni.

5. Az angol kormány kötelezi magát arra, hogy minden rendelkezésre álló eszközzel biztosítja e megállapodás érvényesítését. A megállapodás közvetlenül az ellenségeskedések beállítását követően lép életbe és szerves részét fogja alkotni az előző békeszerződésnek.

Uránia Mozgó

1.) Danielle Darrieux
szellemes vígjátéka:
Kisasszony az édesanyám

MŰSORON KIVÜL A LEGUJABB U. F. A. HIRADÓ!
Előadások kezdete: 3, 6, 9 órákor. Minden előadásban bemutatásra kerül 2 film és a legújabb U. F. A. híradó.

RENDEKIVÜLI DUPLA MŰSOR!

2.) Száműző

Izgalmas kalendorfilm, főszerepekben:
Warner Baxter, Freddie Bartholomew

Az ipar és a kereskedelem nacionalizálása

A „Románia“ a Gigurtu-kormány gazdasági programjáról

A földosztás után, amely éppoly szociális jellegű reform volt politikai szempontból, mint amennyire nacionalista volt gazdasági szempontból — természetes, hogy összes vezetőink erőfeszítései, összes politikai alakulataink programja az ipar, a kézművesség, a kereskedelem, tehát azon területek felé fordult, amelyeket ugyan csak a románság birtokára kellett juttatni.

Két elvitathatatlan, kialakulófában lévő tény szolt emellett. Nem lehetett tovább haladni a földek feldarabolásának útján anélkül, hogy súlyos zavarokat ne idézzünk elő mezőgazdasági termelésünkben, amelyet amugy is eléggé megviselt az a műszaki, pénzügyi és szervezési előre nem látás, — ami a földosztás megvalósítását követte. A másik tény az volt, hogy a kereskedelemnek, a kézművességnek és az iparnak román kézbe való juttatása nem töredékeiben, hanem totálisan, a nemzetgazdaság számára biztosított volna minden előnyt, és a bevételek növekedésével egyidejűleg növelte volna a nemzeti bevételeket és vagyont is. E cél érdekében az ifjuságot a gyakorlati iskola felé kellett volna irányítani, amelynek befejezése után ne a hivatalnokoskodás csábítása, hanem a kitartó munka útja nyíljon meg előtte.

E gazdasági válságok megteremtését számosan hirdették. Néhányan a toll fegyverével, amelyet komoly tehetség irányított.

Főleg azok az emberek harcoltak ezért, akiknek tevékenységét nem személyes, vagy faji ellenszenv, hanem az urban lévő válságok világos látása irányította. Kevésen értették meg őket, de még kevesebben követték őket a catoi kitartás: az in-

tegrális nacionalizmus útján, amely nemcsak az államot akarta visszahelyezni jogába, hanem a románságot is, amely gazdasági birtokosa kell, hogy legyen országának.

A valóságok azonban folytatták feltartóztatlan utjukat, a végső kifejeződés felé. Nálunk éppugy, mint másutt. Nálunk, ahol a románság megtévesztésére az internacionalizmus busás pozíciókat teremtett magának, talán lassabban, mint másol. Két évtizedre volt szükségünk ahhoz, hogy tudatára ébredjünk ennek a tévelygésnek, ahová bennünket a szabadkőműves templomok szövetségesei vetettek. Az a citadela ahonnan a nacionalizmus elszántjai harukat vívták és ahonnan az önfenntartás ösztöne reánk parancsolta az integrális nacionalizmust, erősebbnek bizonyult az idegen érdekek összes erődítéseinél.

Politikailag a nemzet új sorsát az a szellem képviseli, amely a mai totális rezsimet áthatja és amelynek kormányában résztvesznek a nacionalizmus elszánt fanatikusi. Gazdaságilag ezt a sorsot azok az intézkedések szabják meg, amelyeket a kormány bejelentett. „Nemzeti életünk valóságai minél gyakorlatibb, minél hathatósabb iskolái követelnek — mondotta Gigurtu miniszterelnök — amely képes legyen arra, hogy az egész lakosságot, de főleg a falusi lakosság jólétét emelje és megteremtse a román kézművesek és kereskedők ama világát, amely által városainak új arculatát, az államnak pedig szilárdabb alapot nyújthatunk.“

Ezáltal megteremtődnek a kereskedelem és az ipar nacionalizálásához szükséges eszközök, és új láthatárok nyílnak a falusi és városi lakosság többtele számára.

Ugyanakkor életképes ipari ágak teremődnek.

Az integrális nacionalizmus bevezetése által — mint az állam vezére — a kormány által bejelentett gyomlási műveletek által, új légkör teremődik. Természetes légkör. Az a légkör, amely ellen az idegenek mindazokkal a fegyverekkel harcoltak, amelyeket ördögi érdekeik bocsátottak rendelkezésükre.

A spekulánsok életében vannak végzettségek lejáratok.

A nacionalista koncepciók alkalmazásában ezen érdekek számára, ilyen lejáratot jelent.

Románia és a nemzetközi helyzet

Kolozsvár, július 11. A Tribuna c. lap sábján Lávru Hulea, a lap főszerkesztője, következőkben ismerteti Románia állásfoglalását a nemzetközi helyzet további alakulásával kapcsolatban:

Folyamatban van az új európai rend kialakításának ténylegesítése. A nagyhatalmak közé szorult kisállamok kérését előtt állnak. Mi következik? — kérdik minden oldalról. Románia latin tisztánlátással választott. A nemzeti társadalmi újjászülés jegyében a nacionalista és keresztény európai civilizációval halad, népe ezer éves helyes ösztönre hallgatva, hogy megőrizze és tökéletesítse a lelki értékeit anyagi javakkal, melyekkel az emberiség hányását szolgálja a kontinensen, hol egész társadalmi folyamán előretört védelmi örökléssel állott. Ez adja meg külpolitikánk értelmét. Ebben az értelemben valósult meg a romániai lelkék egyhangú összefogása azzal a meggyőződéssel, mellyel a becület mezején elestek Balbo marsall jegyezte fel néhány napja halála előtt naplójába: „Hazám hitvány katonája vagyok, ami nélkül hullálom nem egyéb az ember.“ Ezekben a kivételes időkben így haladt át a román nép a legnagyobb fájdalom lépésfokain a latin rendnek megfelelő kiegyensúlyozottsággal, amit csak a önuralom adhat. Nem vésztettük el egyensúlyunkat, nem riadtunk meg, egyetlen incidens sem volt az ország területén. Küllenségeink egyetlen esetet sem tudnak felhozni arra néve, hogy a román alattvalók életét és vagyosságát anarchia veszélyeztette volna. Mint a 1918-i forradalom idején a román nép megőrizte jól megfontolt nyugalmát és erejét, valamint az igazságba vetett bizalmát és felismerve a kihívások mérgező voltát, elutasította a perfid várakozásokat, melyek román ellenes panaszokkal szerették volna megtöltöni Európát.

Teleti gróf és Csáky egyetlen olyan esete sem tudnak felhozni Berlinben az erdélyi magyar kisebbség üldözésére vonatkozóan. Házalja sem görbült meg egyetlen magyarban. Ez a példás rend az anyagi és szellemi nagyság bizonyítéka, amit nem mutathattak fel azok, akik 1918-ban elégették a földműveseket és felakasztották a papokat, hogy így még inkább szolgálják igazukat. A román nép tisztában van igazával és eszébe jut, hogy ezer éven át hiába volt igaza, — amíg fegyvert nem fogott és nem harcolt, elutasították igazának elismerését. Az új európai rend — hangoztatják Hitler vezér és kancellár és a Duce — a nemzeti igazságra lesz alapított. Ezt a rendet a román nép fegyverrel is kész szolgálni, ha a szükséges így kívánja. A budapesti rádióleadó hangoztatja, hogy Magyarország Erdélyt ezer éven át uralta. Mi ugyanezt kiáltjuk a világ hallatára: A magyarokat uraltak. De kinek van igaza? Román földe, mely telve van latin emlékekkel, az összes kisebbségek számára szemben is tulnyomó töbségben lévő román lakossággal. Erdély — román. Hitler vezér és kancellár és a Duce tudják ezt, amint a budapesti rádió is tudja. A nemzeti igazságra alapított új európai rend nem ijed fel.“

— Stan Ghitecu munkügyi miniszter menekülték között. Stan Ghitecu munkügyi miniszter, Cezar Rascanu és G. Tulea titkárok, Stavri Cunescu munkügyi igazgató és N. Popescu Páuesesti kabinetfőnök kabinetben látogatást tett az obori tanácsokban, ahová a beszarabiai és bukovinai menekültek egy részét elszállásolták. A miniszter utasította az otthonok vezetőit, hogy a legnagyobb figyelemmel viseljenek a menekültek iránt és közölte, hogy az összes elvált költségeket a munkügyi minisztérium fedezi. Bejelentette a miniszter, hogy tanulmányozni fogja azokat az intézkedéseket, melyek a menekültek nyomorának enyhítésé céljából szükségesek. A miniszter ezután látogatást tett a Casa Centralánál, ahol érdeklődött a betegsegélyző központot és a társadalombiztosító törvény alkalmazását illető kérdésekben.

Bejelentés

A te

Bucuresti, július 11. A Tribuna c. lap sábján Lávru Hulea, a lap főszerkesztője, következőkben ismerteti Románia állásfoglalását a nemzetközi helyzet további alakulásával kapcsolatban:

Folyamatban van az új európai rend kialakításának ténylegesítése. A nagyhatalmak közé szorult kisállamok kérését előtt állnak. Mi következik? — kérdik minden oldalról. Románia latin tisztánlátással választott. A nemzeti társadalmi újjászülés jegyében a nacionalista és keresztény európai civilizációval halad, népe ezer éves helyes ösztönre hallgatva, hogy megőrizze és tökéletesítse a lelki értékeit anyagi javakkal, melyekkel az emberiség hányását szolgálja a kontinensen, hol egész társadalmi folyamán előretört védelmi örökléssel állott. Ez adja meg külpolitikánk értelmét. Ebben az értelemben valósult meg a romániai lelkék egyhangú összefogása azzal a meggyőződéssel, mellyel a becület mezején elestek Balbo marsall jegyezte fel néhány napja halála előtt naplójába: „Hazám hitvány katonája vagyok, ami nélkül hullálom nem egyéb az ember.“ Ezekben a kivételes időkben így haladt át a román nép a legnagyobb fájdalom lépésfokain a latin rendnek megfelelő kiegyensúlyozottsággal, amit csak a önuralom adhat. Nem vésztettük el egyensúlyunkat, nem riadtunk meg, egyetlen incidens sem volt az ország területén. Küllenségeink egyetlen esetet sem tudnak felhozni arra néve, hogy a román alattvalók életét és vagyosságát anarchia veszélyeztette volna. Mint a 1918-i forradalom idején a román nép megőrizte jól megfontolt nyugalmát és erejét, valamint az igazságba vetett bizalmát és felismerve a kihívások mérgező voltát, elutasította a perfid várakozásokat, melyek román ellenes panaszokkal szerették volna megtöltöni Európát.

Teleti gróf és Csáky egyetlen olyan esete sem tudnak felhozni Berlinben az erdélyi magyar kisebbség üldözésére vonatkozóan. Házalja sem görbült meg egyetlen magyarban. Ez a példás rend az anyagi és szellemi nagyság bizonyítéka, amit nem mutathattak fel azok, akik 1918-ban elégették a földműveseket és felakasztották a papokat, hogy így még inkább szolgálják igazukat. A román nép tisztában van igazával és eszébe jut, hogy ezer éven át hiába volt igaza, — amíg fegyvert nem fogott és nem harcolt, elutasították igazának elismerését. Az új európai rend — hangoztatják Hitler vezér és kancellár és a Duce — a nemzeti igazságra lesz alapított. Ezt a rendet a román nép fegyverrel is kész szolgálni, ha a szükséges így kívánja. A budapesti rádióleadó hangoztatja, hogy Magyarország Erdélyt ezer éven át uralta. Mi ugyanezt kiáltjuk a világ hallatára: A magyarokat uraltak. De kinek van igaza? Román földe, mely telve van latin emlékekkel, az összes kisebbségek számára szemben is tulnyomó töbségben lévő román lakossággal. Erdély — román. Hitler vezér és kancellár és a Duce tudják ezt, amint a budapesti rádió is tudja. A nemzeti igazságra alapított új európai rend nem ijed fel.“

Nem szabad kinttel Románia számára, valamint a változásai Európában. Ezen a lényeges változások, a del szócsove, behatolási átalakulások, gességét, hogy ujlulási akarata szüntetését.“ határozó font niszterelnök ennek a román vel folytatott megvalósítása hogy a Berlin mány össze árva közli, h nélkül ment

Ugyancsak Enrico Capri a müncheni val foglalkoz mondja a r a feltevést, h sek egyik je Európa hel Beszarabia magyarorszá pány újrak különösen a litikai köré abban, hogy szelleme oda pában a bék hogy a jelen megvizsgálá vá teszi az amelyet Eur tán magára ható megviz pezze. Tern kalamból a ták, hogy velük. Nem állapítani m dig mentek eredményel.

Berlini és római telefon-jelentés a magyar politikusok müncheni tárgyalásairól

A tengelyhatalmak és az új délkelet-európai rend

Bucuresti, július 11. Az Universul berlini tudósítójának telefonjelentése alapján „A német birodalom tervei Délkelet-Európa megújítására vonatkozóan” cím alatt a következő jelentést közli:

Bár a magyar miniszterelnök és külügyminiszter külsőben álló látogatásának híre már az elmúlt héten elterjedt berlini diplomáciai körökben, illetékes német helyen erre semmilyen felvilágosítást nem nyújtottak. A német külügyminisztériumban ma is azt mondották, hogy semmilyen közelebbi megközelítést nem adhatnak a két magyar miniszter látogatásáról. Hivatalos közlemény jelentette be, hogy a magyar miniszterek münchenben találkoznak Ribbentrop német külügyminiszterrel. Ugyancsak Münchenben közös eszmecsere került sor a két tengelyhatalom képviselői és a magyar miniszterek között. Bármennyire is tartózkodnak a német miniszterek látogatásának kommentálásától, mindenki tudja, hogy milyen célzattal látogatnak Németországba. A diplomáciai és politikai körök egyaránt rendkívül nagy érdeklődéssel néznek e megbeszélések kimenetelére, amelyeket a magyar miniszterek illetékes német körökkel folytatathatnak Magyarországra revizionista igényeire vonatkozóan és hangsúlyozzák, hogy minden megbeszélésük célja az Olaszország képviselőjével való együttműködésbe való beavatkozhatók ebbe a vitába.

Nem ismeretes a német álláspont

Bármelyik prognózis ezzel kapcsolatban csak a jövőt sejtetheti, mert eddig semmilyen utasítást sem lehetett nyerni, amelyből követhetne, hogy mi Németország álláspontja a magyar ügyben. Annnyit el lehet mondani, hogy a német körök a német külpolitika fontos irányítását tekintik a nyugalom és a béke minőségének körülmények között való megőrzését és csak később fognak dönteni afelől, hogy milyen mértékben változtatják meg elhatározásait Németország Délkelet-Európának az új európai rendben való megszervezésével kapcsolatban, ahogyan ez az új európai rend béke, helyesebben szólva az Anglia elleni végleges győzelem után kialakul.

Nem szabad szemelől téveszteni, hogy tekintettel Románia külpolitikájának átalakulására, valamint a folyamatban levő belpolitikai változásaira, a német érdekek Délkelet-Európa ezen államával szemben nem ment át lényeges változásra. A Berliner Börsenzeitung, a délkelet-európai kérdések illetékes szócsové, behatóan foglalkozik a román politikai átalakulással, kiemelve annak szükségességét, hogy biztosítsák „Románia megújulási akaratát” és „a politikai pártok megújítását”. Mindkét cél szempontjából elhatározó fontosságúnak tartja Gigurtu miniszterelnök tevékenységét és ismerteti annak a romániai szélsőjobboldali képviselőivel folytatott tárgyalásait „a belső béke” megvalósítása érdekében. Megemlítendő még, hogy a Berliner Börsenzeitung a román kormány összetételének legújabb változásáról írva közli, hogy az „minden egyenlenség nélkül ment végbe”.

A római kommentárok

Ugyancsak az Universul római tudósítója, Enrico Caprille telefonjelentését közli, amely a müncheni tárgyalások olasz kommentárjait foglalja össze. A müncheni találkozás — mondja a római jelentés — megerősíti azt a feltevést, hogy a németországi megbeszélések egyik jelentős pontját a dunai és balkáni Európa helyzete képezi. Ez a helyzet Beszarábia és Észak-Bukovina átadása és a magyarországi és bulgáriai revizionista kampány ujrakiújulása után egyesek számára különösen aktuálisnak látszhatna. Olasz politikai körök mindenesetre mindig bíztak abban, hogy az érdekelt nemzetek megértésével oda fog hatni, hogy Délkelet-Európában a béke megőrizhető lesz. Nyilvánvaló, hogy a jelenlegi politikai helyzet általános megvizsgálása folyamán, amely előreláthatóvá teszi az új elrendezéseket és a fizionómiát, amelyet Európa a tengely tevékenysége folytán magára ölt — a kelet-európai helyzet beható megvizsgálás tárgyát kellett, hogy képezze. Természetes tehát, hogy ebből az alkalomból a magyar politika vezetőit meghívták, hogy erről a kérdéssel tárgyaljanak velük. Nem lehet megkérdőjelezni sem megállapítást ma még, hogy e tárgyalások meddig mentek el és mik voltak a valószínű eredmények. Pillanatnyilag elegendő annak

megállapítása, hogy e megbeszélések hivatva vannak megoldani — ha nem is azonnal — a tengelyhatalmak által követett megújulás keretében a szöveg fontos kérdéseket.

Az olasz sajtó egyébként benyomást foglalkozik Ciano gróf nyugati utazásával. Ansaldo, a Telegrafo főszerkesztője, aki Ciano kíséretében van, az olasz külügyminiszter tárgyalásairól a következőket jelenti: „A két

vezér Münchenben elhatározta a fegyverszüneti feltételeket, teljes méltányosság és nagylelkűség szellemében. Azóta új és rendkívül tény jött közbe: az oráni angol tengeri támadás, az angol-francia diplomáciai kapcsolatok megszakadása és azon áramlat megerősödése Franciaországban, amely hátat akar fordítani az angol-szász világnak és elfogadja Európa új elrendezését. Innen adódott annak feltétlen szükségessége, hogy a két tengelyállam pontosan összeegyeztesse magatartását, hogy minél jobban ki tudják aknázni a franciák ellenséges beállítottságát a kontinens örök ellenségével szemben.

Végül a müncheni találkozás során kellő figyelmet szenteltek Beszarábia elfoglalásával kapcsolatosan a balkáni helyzetnek is. Ezt az elfoglalást előrelátta a két tengelyállam, amelyeknek egyébként az elfoglalt területen nincs fontosabb érdekük, még gazdasági sem”.

Románia kilépett a Népszövetségből

Manoilescu külügyminiszter nyilatkozik az elhatározásról

Bucuresti, július 11. (Rador.) Románia új külpolitikai tájékozódása után bizonyos ra lehetett venni, hogy a román kormány bejelentéssel kilépett a Népszövetségből. Ez a szerdai napon meg is történt. A kormány elhatározásáról M. Manoilescu külügyminiszter az alábbi nyilatkozatot tette:

— Romániának a Népszövetségből való kilépésével véglegesen megszűnik egy politikai illúzió, amely jóideje tartott. Bizonyos látszólagos külsőségeken kívül Ro-

mánia számára semmilyen tényleges hasznot sem jelentett a Népszövetség, sőt ellenkezőleg önműködő módon káros politikai akciókba vonták be igaz érzései ellenére néhány nagy és nemes baráti állammal szemben. Románia saját igaz érdekeinek megfelelő európai valóságpolitikát követve, úgy véli, hogy a Népszövetségben való helyetfoglalásának nincs többé semmi értelme.

Select Muzgó

AZ IDÉNY LEGNAGYOBB SIKERE

Jeanette Macdonald

a newyorki METROPOLITAN opera világhírű énekesnőjének legszebb filmje:

Broadway pacsirtája

Zenés, ének- és revüszámokkal teli, eseményekben bővelkedő film, főszerepben:

Lew Aires

Műsoron kívül a legújabb U. F. A. híradó. Előadások kezdete: 3.15, 5.15, 7.15 és 9.30-kor. AZ UTÓBBI ÉVEK LEGMŰVÉSZESEBBI FILMJE!

Milyen perek tárgyalását kell elhalasztani

Gruia igazságügyminiszter magyarító rendelete

BUCURESTI, július 11. (Rador.) V. Gruia igazságügyminiszter az alábbi táviratot intézte az itélőbírók és törvényszékek első elnökeihez:

„Van szerencsém közölni, hogy a június 20-i 87.368. számú távirat magyarítása a következő: A bíróságok elhalasztják az olyan polgári, kereskedelmi, vagy bármilyen más természetű perek tárgyalását, ahol a felek számára pedig lehetetlen új ügyvédet fogadni. Ezt a körülményt a bíróság állapítja meg.

Gigurtu miniszterelnök nyilatkozott a „Berliner Börsenzeitung”-nak

Románia gyors elhatározásokkal illeszkedik be az új európai rendbe

Berlin, július 11. (Rador.) A „Berliner Börsenzeitung” július 6-iki számában „A valóságok politikája” cím alatt intervjút közöl Gigurtu miniszterelnökkel:

„Románia beilleszkedése az új európai rendbe — mondotta a román miniszterelnök — kormányom felfogása szerint nem szavak, hanem gyors és határozott tettek útján fog megtörténni. Sürgősnek és döntő jelentőségűnek tartom azt, hogy a célnak megfelelően alaposan átszervezzük az ország gazdasági életét és hogy előkészítsük a tengelyhatalmakkal való teljes egyetértésben az ország komoly részvételét az új európai gazdasági életben.

Románia részvétele az új európai rendben természeti kincseinek legmegfelelőbb értékesítését fogja eredményezni, miután ezek a kincsek a jövőben csak a nemzet birtokában lehetnek. Figyelmünket elsősorban a mezőgazdaságnak szenteljük, amelynek termelését csakis a Németországgal való szoros együttműködés révén gyarapí-

hatjuk. Az ország nemzeti energiái, amelyeknek minden csoportja részvesz most az ország ügyvezetésében, kezességei annak, hogy ez a politika tartós lesz. Eppen ezért semmilyen külső, vagy belső opposzió nem akadályozhatja meg építő tevékenységünket.

Palesztinai könyvek

hihetetlenül olcsó áron. Szépirodalmi, tankönyvek, tudományos és vallási tárgyú művek. A palesztinai könyvpiac legújabb termékei. Szállítja:

Depozitum H. Jacob, Bucuresti, IV., Str. Profesor Petre Cumpăniaci 30. Kérje azonnal ingyenes árjegyzékünket!

A kormány tagjai királyi kihallgatáson

BUCURESTI, július 11. (Rador.) A királyi udvar marsalli hivatalának 43. számú közleménye a következőket mondja:

„Őfelsége Károly király július 10-ikén munkakihallgatáson fogadta Jon Gigurtu miniszterelnököt, M. Manoilescu külügyminisztert, N. Pais ellentengernagyot, a légi és tengerészetiügyi minisztert és V. Radulescu Mehedinti meghatalmazott minisztert.”

Románia építette a beszarábiai tüdő- és malária-szanatóriumokat

Bucuresti, július 11. (Rador.) A Tass hírügynökség Beszarábia jelenlegi egészségügyi helyzetéről szólva azt állította, hogy a hejzet megjavítása érdekében az orosz uralom sürgős intézkedéseket tett a sanatóriumokat létesített Bugazban, Vorniceniben, Visnitában és Costiuceniben. Az igazság ezzel szemben az, hogy ezeket a legmodernebb felszerelt tüdő és malária sanatóriumokat a román állam építette és helyezte működésbe, 1926 és 1939 között.

A Distributia társaság személyzetének adakozása a menekültek javára

Bucuresti, július 11. (Rador.) Cezar Popescu mérnök, a Distributia társaság vezérigazgatójának felhívására a mogosiaai lerakat személyzete, tisztviselők, munkások, gépkocsivezetők és gépészek négy óra alatt 106.800 lejt irtak alá a beszarábiai és északbukovinai menekültek segélyalap javára.

— Az új igazságügyi miniszter látogatása a Semmitőszéken. I. V. Gruia igazságügyminiszter, Florin Foisoreanu vezértitkár kíséretében, látogatást tett a Semmitőszéken. Az igazságügyminisztert Andrei Radulescu semmitőszéki főelnök fogadta. Üdvözlő beszédében a főelnök méltatta az igazságügyminiszter egyéniségét és szerepét az ország igazságszolgáltatásában, hangsúlyozta, hogy Gruia miniszter igen komoly ismerője az összes korszerű jogi problémáknak, valamint annak a szerepnek, amelyet az igazságszolgáltatás az ország konszolidálási művében betölt. Gruia igazságügyminiszter köszönetet mondott a hozzáintézett üdvözlő szavakért és hangsúlyozta, hogy az igazságszolgáltatás értékes munkatársa lesz a reáharuló nehéz feladatok elvégzésében. Ezután az igazságügyminiszter a fővárosi ügyvédi kamaránál tett látogatást, ahol C. Stoicescu professzor, a kamara dékánja fogadta. Stoicescu dékán biztosította az igazságügyminisztert a román ügyvédi kar támogatásáról. Az igazságügyminiszter válaszul a hozzáintézett üdvözlő szavakra, kijelentette, hogy az ügyvédi kollégium szervezési törvényének elkészítésére kiküldött bizottság hamarosan befejezi tevékenységét és hogy az előkészületben levő törvény számolni fog az ügyvédi kar reális szükségleteivel. Az ünnepélyes fogadtatás befejezése után a miniszter megbeszélést tartott a kamara vezető tagjaival.

Könyvnapi Rembrandt. Cs. Pogány könyve, 32 old. műlappal könyvnapi kedv. ára most fve 130, kve 163 (majd 159, 221) lej. Kosztolányi: Erős várunk a nyelv, 228 (304) lei, Lenni, vagy nem lenni 228 (304) lei. Dénes: Élet helyett órák, Ady regény, fve 115, kve 160 lei (152 és 206 helyett) Lepagenál, Cluj, Postán utánvétellel. Kérjen új jegyzéket.

HIREK

— **AZ UJ KELET HETI MELLEKLETE** lapunk vasárnapi számában jelenik meg.

— **Miniszeri engedély nélkül nem szabad elbocsájtani munkásokat.** Szatmárról jelentik: Erdőes közleményt adott ki a szatmári munkügyi felügyelőség. Figyelmeztetik a kereskedelmi és ipari vállalatok tulajdonosait, hogy a munkügyi minisztérium vagy a munkügyi vezérfelügyelőség tudta és beleegyezése nélkül nem szabad elbocsájtani a munkásokat. Tilos ezenkívül a részleges munkásleépítést is.

— **Segélyt folyósítanak a kolozsvári árvíz-károsultaknak.** Dr. Bornemisa Sebastian polgármester, Ciortea Victor városi főmérnök és dr. Neda Gheorghe tanácsos kíséretében bejárta az árvíz sújtotta negyedeket és megtekintette a Kajántói patak által okozott pusztításokat. A polgármester utasította a kerületi kapitányságokat, hogy haladéktalanul írják össze azokat a személyeket, akik az árvíz miatt károsodást szenvedtek, mert a város segített kiván az árvíz-károsultakon. Ciortea főmérnök megállapítása szerint a várost csak azzal érte károsodás, hogy az árvíz elvitte a kajántói hidat. A főmérnök megállapítása szerint a máskor alig néhány centiméter vízállású patak a közel kétórás példátlanerejű felhőszakadás nyomán öt és fél méterre duzzadt, amire nem volt példa a város történetében. A vízművek emberei lázasan dolgoznak a csatornázási csövek megrepedése folytán keletkezett kár megállapításán és a szükséges helyreállítási munkálatokon.

— **Uj zárórendelet Marosvásárhelyen.** Marosvásárhelyről jelentik: A vármegyéhez érkezett rendelet értelmében Marosvásárhelyen az I. osztályú étermek és látványosságai helyek záróját éjjel 12 órában, a bogdák, korcsmák záróját 11 órában állapították meg. A zenetiltalmat felfüggesztették. A zenekarok mellett énekesek és énekesnők nem működhetnek.

— **Juniusban 14 százalékkal drágult a megélhetés.** Bucurestiből jelentik: A hivatalos árféltételezések szerint junius hónapban az árak átlagban 14 százalékkal drágultak országos viszonylatban és ezzel a háború kitörése (1939 augusztus 31-e) óta az árféltételezés 36,4 százaléka emelkedett. Az egyes ártényező csoportok közül az élelmiszerek árai átlagosan 11 százalékkal emelkedtek juniusban. Ezek között is feltűnik a mezőgazdasági termékek áremelkedése, amelyek közül egyesekben 20 százalékos is meghalad a drágulás, ruházati cikkekben 14, egyéb közszükségleti cikkekben 6 százalékos volt a juniusi áremelkedés. Az Argus junius végi átlagindexe 55,46, a május végi 50,24 indexszámmal szemben, ami szintén körülbelül 14 százalékos drágulásnak felel meg. Az élelmiszerek indexe juniusban 48,93 (május végén 44,01), a ruházati cikkeké 63,18 (55,70), az egyéb közszükségleti cikkeké 54,28 (május végén 51,01). Az 1939 augusztus végi 40,75 átlagindex 1940 junius végéig 55,46-ra emelkedett, ami végeredményben 36,4 százalékos drágulásnak felel meg a háború kitörése óta.

— **Az itéletidő alatt cigányok kifosztottak egy kolozsvári beteg öregasszonyt.** Vakmerő lopás történt a tegnapi délután, amikor a Kajántói út környékén az árvíz pillanatok alatt veszedelmesen fenyegette a telep lakóit. Kanalas Mária, Romilor telepen lakó idős asszony is menekülni igyekezett, mint többi szomszédja. Eközben a gyengélkedő asszony fel akart kapaszkodni egy kerítésre, de erőtlenség miatt lezuhant. A mellette haladó Balló Károly és Gerebenes Illés, ott lakó cigányok segítségével siettek és felemelték a kerítésre az asszonyt, hogy átjusson a szomszédban lévő kertbe, ahol biztonságban lett volna. A kertben lévő és ott foglalatokodó szomszédok az öregasszonyt felvették egy melléképület padlására és ott lefektették. Másnap reggel, amikor Kanalas Mária felkelt és a padlásról leszállt, legnagyobb meglepetéssel állapította meg, hogy ruhájának zsebéből eltűnt 16 ezer lej készpénze. Értelmesítette a rendőrséget, s megindult a nyomozás. A nyomozók gyanúja első pillanattól a „segélynyújtók” ellen irányult, akiket előállították a központi rendőrségre. Gerebenes és Balló tiltakoztak a gyanúsítás ellen, de a megtartott házkutatások alkalmával a 16 ezer lej összeget megtalálták Balló Károly cigány lakásán, s ekkor kénytelenek voltak tettüket bevallani. A két elvetemült cigányt ma délelőtt erős fedezet mellett átkísérték az ügyészség fogházába.

— **Dumitriu maradt a vallásiügyi államtitkár.** Bucurestiből jelentik: Radu Budisteanu kultusz- és szépművészeti miniszter megerősítette Vladimir C. Dumitriu államtitkári megbízatását.

— **Időjárásjelentés.** Bucurestiből jelentik: Élénk észak, északkeleti szél, változó felhőzet és alig változó légnyomás mellett még sok helyen — főleg keleten — zivatar és záporosó, továbbá keleten a hőmérséklet sülyedése, egyéb helyeken emelkedés várható.

— **Felhőszakadás pusztított Japánban.** Tokióból jelentik: Osaka vidékén hatalmas vihar és felhőszakadás pusztított. A felhőszakadásnak hét emberélet esett áldozatul. Több mint száz ember megsebesült, ezer ház pedig víz alá került.

— **Szilárd a buza ára.** Bukarestből jelentik: Amint illetékes helyen megállapították, a meleg idő észrevehetően jót tett a vetéseknek. Általában a mezőgazdasági munkálatok az egész országban folyamatban vannak, de munkaerőhiány észlelhető és ezért a buza ára eléggé magas.

— **Emelkedik a kolozsvári városháza építési alapja.** Kolozsvár város hivatalos lapjának közleménye szerint a városházai építési alap az elmúlt hó folyamán 48.000 lejjel emelkedett s az alap most 747.822 lejt tesz ki.

— **Vihar és felhőszakadás pusztított az Alpokban.** Milánóból jelentik: Az Alpok vidékén, Észak-Olaszországban a vihar és a felhőszakadások hatalmas károkat okoztak. Az aostai völgyben, Bard és Donas helységek között a villamosművek üzemei és berendezései erősen megrongálódtak. Az ár egészen elborította ezt a vidéket. Az árvíz hét emberéletet is követelt áldozatul.

— **Orvosi hír.** Dr. Mandl szív, tüdő és reumatikus betegségek szakorvosa hazaérkezett és rendelését Tg.-Muresen újra megkezdte.

— **Bucurestiben egy polgár agyonlőtt egy sofört.** Bucurestiből jelentik: Szerdán az éjjeli órákban a Restaurantul Națiunei vendéglő előtt, a Rahovei uton, Benea Constantin fővárosi lakos revolverlövésével megölte Alexe Ioan Cataveicu ucca 4 szám alatt lakó gépkocsivezetőt. A gyilkost letartóztatták.

— **Kegyetlen módon meggyilkolta édesanyját az elmebeteg legény.** Aradról jelentik: Az aradmegyei Sikló községben Hane Mihai 24 éves gyengeelméjű legény megfojtotta édesanyját, az 51 éves Zenát, majd elvágta a halott nő torkát. Az örült fiút az elmeógyógyintézetbe vitték és a vizsgálat folyik.

— **A kolozsvári földrengésjelző intézet jelentése.** A tegnapi nap folyamán a kolozsvári Földrengést Kutató Intézet nagy távolságból földrengést mért. A földlökések közepes nagyságúak voltak voltak. A földrengés reggel 7 óra 59 perc 01 másodperccor kezdődött és 67 percig tartott. A földlökések központja 6.839 kilométerre volt. Kolozsváron természetesen nem volt érezhető.

— **Eljegyzés.** Ehrlich Magda és Handler Endre, Timisoara, jegyesek. M. k. é. h.

— **Továbbra is tilos a tengeri kivitele Romániából.** Bucurestiből jelentik: A vármegyeigazgatóság rendelet értelmében Romániából a tengeri kivitele továbbra is tilos marad.

— **Ujabb letartóztatások Belgiumban.** Brüsszelből jelentik: Van den Meetsch tábornokot, a város volt parancsnokát és Defoy szenátort káros tevékenységük miatt letartóztatták.

— **Hiány észlelhető ételolajban.** Bucurestiből jelentik: Az Argus azt írja, hogy a napraforgómag hiánya következtében a piacon ételolajhiány észlelhető. Tekintettel arra, hogy a repce begyűjtése megtörtént, úgy vélik, hogy a gyárak kielégítő módon tudják ebből a piaci szükségleteit kielégíteni. Egyébként a kereskedőknek az az igyekezete, hogy visszaállítsák az utóbbi idők élelmiszer állományát, csak a közlekedés megszervezésén múlik és ennek kérdése gyorsan fog megoldást nyerni. Ami a szövet- és ruházati cikkekkel illeti, ezen a téren rendelkezések alig történnek.

— **Meghalt a kolozsvári hármaskör utolsó életbenmaradtja is.** Goldstein Arminné kolozsvári, Gh. Tamas 23. szám alatt lakó asszony a napokban hármaskörnek adott életet. A három leány közül kettő megszületése után kevéssel meghalt, míg a harmadik leány életbenmaradt. Most, mint az anyakönyvi hivatalból értesülünk, a harmadik csecsemő is meghalt. Az anya azonban a legjobb egészségnek örvend.

— **Megszállott területre szűkített a sikkasztó adótárnok.** Pascaniból jelentik: Hohobászky Ioan adótárnok negyedmillió lejt sikkasztó és eltűnt a városból. Mint a nyomozó hatóságok megállapították, a sikkasztó Bucovina megszállott területére szűkített. Megtették az intézkedéseket a sikkasztó adótárnok diplomáciai úton való kikérésére.

— **Biztosítják a belföldi piac szükségletét.** Bucurestiből jelentik: A kereskedelmi piac tegnap igen lanyha volt. A mezőgazdasági minisztérium intézkedései biztosítani fogják a lakosság minden igényét.

— **Feljelentés a válófélben levő feleség ellen levéltitok megsértése címén.** Temesvárról jelentik: Kertész Gyula temesvári műszerész feljelentést tett válófélben levő felesége ellen levéltitok megsértése miatt. A feljelentés szerint az asszony, akinek érdekében állott a válóperi eljárás megakadályozása, kémkedett Kertész magánéleté után és több ízben megállította az uccán a postai kézbesítőt, akitől elkérte a férje címére érkező leveleket. A postás, aki nem tudta, hogy Kertész elvált, az érdekes ügy tárgyalásán az asszony tagadta a vádat. A panaszos fél jogi képviselője kérte a szóbanforgó levélkézbesítő tanúkénti kihallgatását a vád bizonyítására. Ezt a bíróság el is rendelte és a tárgyalás folytatását későbbi időpontra halasztotta.

— **A Newyork Times munkatársának aradi látogatása.** Aradról jelentik: Az aradi Központi szállóban érdekes vendég írta be nevét a vendégkönyvbe: Lipsery Platusnak hívják és foglalkozására nézve riportert, a Newyork Times munkatársát. Négy napon keresztül tartózkodott az országban, járt Bucurestiben és most Aradon keresztül Budapestre utazott. Lipsery Platus 40—45 év körül világotjáró utazó-riportert, aki naponta küld távirati tudósítást lapjának. Rövid ittartózkodásán erra használta fel, hogy körünézett a városban, mert mint a szállóba személyzetének kijelentette, minden várost, ahol egyszer megfordul, közelebbről is meg akar ismerni. Délelőtt tíz órákor utazott s. Aradról.

— **Élelmiszertőlvaft fogott el a kolozsvári rendőrség.** A kolozsvári rendőrség büntügyi osztálya letartóztatta Gál János Ajton községbeli 28 éves szolgálóegényt, aki a Marechal Foch uton lakó gazdájától, Brinzas Pavel vendéglőstől élelmiszereket tulajdonított el. Megkezdtek kihallgatását.

— **Széleskörű intézkedések Csikban a tűzifaszükséglet kielégítésére.** Csikszederéről jelentik: A minisztertanács tűzifaellátásra vonatkozó rendelkezéseivel kapcsolatban Csikmegyében is intézkedéseket fogantatosítottak. A végrehajtás alatt álló intézkedések azt a célt szolgálják, hogy minél nagyobb mennyiségű tűzifa álljon a lakosság rendelkezésére. A helyzet ugyanis az, hogy még a fa hazájában, Csikmegyében sincs senki tűzifával ellátva, holott más években ilyenkor a téli tüzelőanyag nagyrésze már az udvarokon volt.

— **Bahama kormányzója neveztek ki Edward windsori herceget.** Londonból jelentik: Edward windsori herceget a Bahama szigetek főkormányzójává neveztek ki.

— **Egy család tragédiájának híre jutott el hozzánk.** Hosszu betegség után meghalt néhány hónappal azelőtt a családfő, négy kerekételemes gyermek apja (a legidősebb egy 15 éves leány, tüdőbeteg) és az özvegy nagy küzdelmesen, himzsel és varrással tartotta fenn családját. Most az asszony súlyos megbajt kapott és képtelen erre a munkára is. A jó családból származó asszony kéri olvasóinkat, ne engedjék őt gyermekeivel elpusztulni. Adományokat az Uj Kelet közvetít és köszönettel nyugtáz.

— **Felesége szemelattára vízbefulladt egy gazdálkodó.** Nagykarolyból jelentik: Vakarc Gyula börtvényi gazdálkodó feleségével együtt Nagykarolyban járt, majd estefelé megindultak hazafelé, de utközben betértek egy kocsmába. Vakarcos több liter bort ivott meg és amikor felesége haza hívta, előre küldte az asszonyt azzal, hogy ő majd utoléri. Később járt már az idő, amikor a gazdálkodó is megindult hazafelé. Amikor a Kraszna folyó hídjához ért, az őrség nem akarta keresztül engedni. Mintsem, hogy kerüljön tegyen és a kál mándi hídon át menjen haza, Vakarcos Gyula elhatározta, hogy átúszik a Kraszna vizén. A parton találta meg feleségét is, aki kérielni kezdte, hogy inkább tegyenek kerület, de ne menjen a vízbe. Vakarcos azonban nem hallgatott az asszonyra, a folyóba vetette magát és uszni kezdett. Alig ért zomban a Kraszna közepéig, amikor feldokolni kezdett és pillanatok alatt elmerült a hullámokban. Felesége kétségbeesve kezdett jajveszéklni a parton, mire a gátőr és a katonák a vízbe vetették magukat, azonban hiábavaló volt, mert a víz már elsodorta Vakarcos Gyula hulláját. Vakarcos Gyulának három árvája maradt. A szerencsétlenség láttára Vakarcos Gyuláné eszméletét veszítette, majd idegrocst kapott.

— **Lipót király gyermekei Spanyolországban.** San Sebastianból jelentik: Franco tábornok elrendelte, hogy a belga király háromez gyermekét, akik jelenleg a Maria Cristina nevű villában tartózkodnak a San Alfonso királyi palotába szállásolják el.

— **Közvetlen összeköttetés Svájc és az USA között.** Berlinből jelentik: Julius 10-én avatták fel a közvetlen rádió útján működő telefontársaságot. Bern és Newyork közötti távbeszélő kapcsolatok fogják működni.

— **Robbanás Modénában.** Milánóból jelentik: Modénában robbanás történt, amelynek következtében öt ember életét veszítette.

— **Graziani marsall és az arabok.** Benghaziból jelentik: Graziani marsall meglátogatta Berne helységet, ahol meleg fogadtatással részesítették őt a helyi hatóságok és az arab notabilitások.

— **Szétzúzott a villám a román-magyar határon egy hidat.** Makórol jelentik: Keddegi óriási vihar vonult el Makó környékén. A román-magyar határmenti Apátfalván a villám beleütött egy téglagyárba és kettéhátrította annak kéményét. Egy másik villám a magyar-román határhídba csapott és szeszuzta a hídnak román részen álló pilléreit.

— **Nagyértékű ékszerek tinte el egy nagybányai lakásból.** Nagybányáról jelentik: Geressi Gizella nagybányai lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy nagyértékű ékszereket el lakásáról. Az ékszerek között egy aranylánc briliáns kövel, egy arany karkötő és egy arany óra is van. A károsult az ékszereket egy szelencében tartotta, amelyet ritkán nyitott csak ki és így az eltűnés körülményeire, de még időpontjára sem tud semmi felvilágosítást adni. A kár meghaladja a 20 ezer lejt.

— **Kicsérítették a moszkvai magyar katonai attasét.** Budapestről jelentik: Horthy Miklós magyar kormányzó visszahívta Moszkvából Dezső László ezredes, moszkvai magyar katonai attasét és helyébe Vitéz Faragó Gábor vezérkari ezredes nevezte ki katonai attasénak a szovjet kormány mellé.

— **A japánok visszaverték két kínai hadserg támadását.** Tokióból jelentik: A japán távirati iroda jelenti: A japán erők megfutatták a 10-ik és 18-ik kínai hadsereget, amely 12.000 emberével újból birtoka akarta venni Kiciang városát.

— **A Körösbe vetette magát egy életlen borbély.** Nagyváradról jelentik: Tegnap reggel kevéssel hat óra után a városháza közelében feltűnésteltető öngyilkosság történt. Bóni János 37 éves borbély, eddig még ismeretlen okok miatt a Körösbe vetette magát. Az öngyilkosságot többen észrevették és segítségért siettek a vízben fuldokló embernek, akik sikerült a partra hozni. Bóni gerincosztonterápiára szorult, akit a mentők életveszélyes állapotban a kórházba szállítottak. A tragikus öngyilkosság ügyében a rendőrség vizsgálatot vezetett be.

— **A Magyar Népkisebbség elismerése Dragomir Silviu dr. volt kisebbségi miniszternek.** Bucurestiből jelentik: A kamara és szenátus ülésére a fővárosba érkezett magyar képviselők és szenátorok megbízásából Bányffy Miklós és Szász Pál felkereste dr. Dragomir Silviu távozó kisebbségi minisztert. A küldöttség a Magyar Népkisebbség egész vezetősége nevében köszönetet mondott dr. Dragomir miniszternek, kisebbségi ügyeinek megoldása érdekében kifejtett jóindulatu tevékenységéért. Dr. Dragomir miniszter működése alatt engedélyezte a kormány a Romániai Magyar Népkisebbséget és jelentős része volt abban, hogy a romániai magyarságnak ez a szervezete azóta is zavartalanul működik tovább a romániai magyarság kulturális, gazdasági és szociális céljainak megvalósítása érdekében, — írják a magyar lapok.

— **Ujabb kihágási jegyzőkönyveket vettek fel a kolozsvári piaci ellenőrzéssel megbízott hatósági közegek.** Beszámoltunk arról, hogy a városi ártellenőrző bizottság megbízásából dr. Nede és dr. Anca városi főtisztviselők ellenőrző szemlélt tartották a kolozsvári piacon s miután megállapították, hogy a cseresznyével és más gyümölcseccel lánckereskedőket folytatnak, több kihágási jegyzőkönyvet vettek fel s a felvett jegyzőkönyveket a járásbíró mellett működő uszorbíróhoz terjesztették fel. Tegnap reggel ismét kiszálltak a piacra, hogy munkájukat folytassák. Ez alkalommal megállapították, hogy az előző napi ellenőrző szemlének eredményei meglátásznak, mert például a cseresznye ára kilogrammonként 7, 8, sőt 10 lej fel is ocsóbbodott. Mig vasárnap 34, 36 lej ért el a cseresznye, tegnap már 24 lejért lehetett vásárolni, a cseresznyét pedig 18 és 20 lejjel. Tegnap a zöldbab utját ellenőrizték, amíg a termelőtől eljut a fogyasztóig és ennél is megállapították, hogy több esetben meggy keresztül, amíg a fogyasztóhoz jut s minden közvetítő emeli az árakat. Tegnap megint kihágási jegyzőkönyveket vettek fel és azokat az uszorbíróhoz terjesztették be.

Vichy,

irja a kö
A népe
mindazon
országna
alatt Né
Japánban
messze me
Franciaors
tasztrófiá
ben a szá
kommentá

Emlékez
félmillió
Európa leg
es háboru
38 millió
frankfurti
millió 200
boru kirob
vesebb lak
országna
41 millió
millió ném
lott, mig a
ezret, a ja
tesz ki. 19
száma 290
mig Franci
1937-ben
többlet 478
ezer lelket.
Japánban
ki. Ezzel sz
lázások 1
tések szá
Mig 1938
ban 130 eze
let, addig F
ember halt

A hivata
1938 folya
ról számol
A haláloz
zete 1935-t
ban. A szü
dóan növe
joggal nyug
tő és a ne
1937-ben 61
országban.
Angliában
ezret Néme
tavidéket is
születések
ahol ebben
millió gyer
Tagadhat
környéki há
gas száma
megsem oly
tések arány
gyék elnept
hétben több
mint szület
elbeszítették
zalekát. A s
alacsonyabb
kén, a Földk
gyében. Val
északi, észak
mint a Mass
A munkás
társadalmi t
városok kiür
rosok lassan
ból és tehető
emberekből a
ban, mint a k
állapítható a
egyazon jelen
két gyermek
óvakodnak a
mekük legye
francia család
val és minden
letés esett. 18
csökkent.

Franciaország, a legtöbb aggastyán országa

Egyes francia megyék lakossága 45 százalékkal csökkent az utóbbi évtizedekben

Vichy, július 11. A „La Petit Gironde” írja a következőket:
A népesség csökkenése a legfontosabb mindazon kérdések közül, amelyet Franciaországnak a jövőben meg kell oldania. Mialatt Németországban, Olaszországban, Japánban és Angliában a születések száma messze meghaladja a halálozások számát, Franciaországban a születések válsága katasztrófális méreteket öltött. E tekintetben a számadatok többet mondanak minden kommentárnál.

Amikor Franciaország a legnépesebb állam volt

Emlékeztetnünk kell arra, hogy 29 és fél millió lakosával Franciaország 1815-ben Európa legnépesebb országa volt. Az 1870-es háború előestéjén a lakosság elérte a 38 millió 300 ezres lélekszámot, amely a frankfurti szerződés megkötése után 36 millió 200 ezerre csökkent. A jelenlegi háború kirobbanásakor Franciaországnak kevesebb lakosa volt, mint Angliának, Olaszországnak, Németországnak, és Japánnak. 41 millió 900 ezer franciával szemben 80 millió német, 43 millió 430 ezer olasz állott, míg az angolok száma 47 millió 290 ezret, a japánok száma pedig 71 milliót tesz ki. 1933 és 1937 között a születések száma 290 ezerrel növekedett átlagban, míg Franciaországban 63 ezerrel csökkent. 1937-ben Németországban a születési többlet 478 ezer lelket, Olaszországban 376 ezer lelket, Angliában 126 ezer lelket és Japánban több, mint 800 ezer lelket tett ki. Ezzel szemben Franciaországban a halálozások 12 ezerrel haladták meg a születések számát.

Míg 1938 első harmadában Németországban 130 ezer lelket tett ki a születési többlet, addig Franciaországban 43 ezerrel több ember halt meg, mint amennyi született.

A születések csökkenése

A hivatalos statisztikák Olaszországban 1938 folyamán 424 ezres születési többletről számolnak be.

A halálozások többletének szomorú jeze 1935-tel vette kezdetét Franciaországban. A születéseknek ez a válsága állandóan növekvő irányzatot mutatott, ami joggal nyugtalanította összes világosan látó és a nemzet jövőjét féltő vezetőinek. 1937-ben 616 ezer gyerek született Franciaországban. Ugyanabban az esztendőben Angliában 724 ezret, Olaszországban 992 ezret Németországban, beleértve a szudavidéket is, egymillió 410 ezret tett ki a születések száma, nem beszélve Japánról, ahol ebben az esztendőben több, mint kétmillió gyermek született.

Tagadhatatlan, hogy a Párizs és Lyon környéki halálozások szintén eléggé magas száma az utóbbi időben csökkent. De mégsem oly gyorsan, mint ahogy a születések arányszáma csökkent. A francia megyék elnéptelenednek, mert közülük ötven héten több halálozást tartanak nyilván, mint születést, sőt egyes megyék 1860 óta elvesztették lakosságuk több mint 45 százalékát. A születések arányszáma a legalacsonyabb Párizs és Bordeaux környékén, a Földközi tengerparton, a Rhone völgyében. Valamivel magasabb az ország északi, északkeleti, nyugati részében, valamint a Massif Central déli részében.

A munkásság életfeltételeit megjavító társadalmi törvénykezés meggyorsította a városok kiürülését folytatva, egyes városok lassan kihálnak, lakosságuk öregedő és tehetetlenebből, vagy egészen fiatalemberekből áll. Am egy a nagy központokban, mint a kisvárosokban egyformán megállapítható a születések csökkenésének egyazon jelensége. Egy családra legfeljebb két gyermek esik, a fiatal házaspár pedig óvakodnak attól, hogy egynél több gyermekük legyen. Egy századdal ezelőtt a francia család még kitűnt erős vitalitásával és minden házasságra átlag négy születés esett. 1890-ben ez az arány háromra csökkent.

A legtöbb aggastyán országa

Másrészt számot kell vetnünk azzal is, hogy a világ összes országai közül Franciaországban él a legtöbb aggastyán. Az egyének 14 százaléka elmúlt már 60 esztendő. Ha ugyanez az ütem megmaradna a jövőre is, Franciaország néhány évtizeden belül erőtlén és kicsiny országgá válna.

E sajnálatos helyzet okai igen jól ismertek. Első helyen szerepel e tekintetben az élet drágasága, az a tény, hogy a megélhetés nehezebb lett és hogy minden esztendő a közterhek újabb növekedését hozza magával. A nő is kénytelen dolgozni és ezért csak kevés időt szentelhet a családi otthonnak.

A patológikus okok közé tartozik a szifilisz, az alkoholizmus és a tuberkulózis,

amelyek súlyos pusztításokat végeznek. Ugyszintén igen nagy a 30 és 40 év közöttiek halálozási arányszáma is.

Törvényes okok is hozzájárulnak ehhez a kedvezőtlen heizyethez: az örökösödési rendszert idézzük, valamint a túlzott engedékenységet a magzatelhajtással szemben. Bebizonyított tény, hogy azokban az országokban, amelyek megnehezítették a magzatelhajtást, mint például Ausztriában az Anschluss után, a születések száma gyors ütemben emelkedett.

Nem hagyhatók figyelmen kívül a lélektani és erkölcsi természetű okok sem: jelentőségük igen nagy. A vallás megtiltja a magzatelhajtást, de egyes társadalmi osztályokból teljesen kiveszett a hit. A családi kötelezettség és eszmény már nem örvend annak a tisztietnek, mint valaha.

A születések politikai természetű ösztönzése egymagában nem lehet eredményes. Am a törvényes tevékenység is tehetetlen marad, ha nem szegődik mellé a közvélemény. Hogy elkerüljük a romlást és szembe tudjunk nézni a reánk váró megpróbáltatásokkal, a francia népnek a sorsába és nagy múltjába vetett öntudatával kell próbára tennie életterejét, gyarapítva a születések számát.

Capitol Mozgó

Ma premier!
Teljesen új film! Erdélyben először!

A Vörös tenger fitka

(Les secrets de la Mer Rouge)

Rendezte: J. Kessel, a Mayerling alkotója.

Rendkívül izgalmas kalandfilm, melynek cselekménye a Vöröstengeren, Abessziniában és Arabia ismeretlen területén, képek, rabzolgalereskedők, gyöngyhalászok és csempészek között játszódik le. Főszereplő:

HARRY BAUR

A film előtt: Új háborus világhíradó!!!

Megváltoztatták az állami hivatalok munkarendjét

Másodnapoként délután is dolgoznak a hivatalok

Bucuresti, július 11. A miniszterelnökség közli, hogy a minisztertanács július 11-ről kezelt 1721. számú naplójával újabb megváltoztatták az állami hivatalok munkarendjét. Július 12-től az állami hatóságok szolgálati rendje a következőképpen alakul: Hétfőn féltízről félkettőig, szerdán,

csütörtökön és szombaton félnyolctól félkettőig, kedden és pénteken délelőtt félkettőig és délután féltízről félnyolcig. A külföldi hivatalok és intézmények órarendjét továbbra is a különleges szabályzatok határozzák meg.

Normalizálódnak az angol-orosz kereskedelmi kapcsolatok

Sir Stafford Cripps moszkvai küldetése

Bucuresti, július 11. Ismeretes, hogy a háború kitörése után az angol kormány felfüggesztette az Oroszországba irányuló kivitel egy részét, amire a szovjetkormány azzal felelt, hogy betiltotta az Angliába irányuló faszállítását.

Később a két állam között megegyezés jött létre, amelynek értelmében Anglia kaucsukat és cinkt szállított Oroszországnak, megfelelő mennyiségű faanyag ellenében.

Ez év tavaszán ugyanazok a problémák vetődtek fel a két állam számára, azzal a különbséggel, hogy az addigi kereskedelmi kapcsolatokból származó nézeteltérések kiküszöbölése mindkét államban egyformán érdekében állott. Anglia mindössze azt tette Oroszországba irányuló kivitelének előfeltételévé, hogy Oroszország ne adja át az általa szállított árut Németországnak.

Az angol-orosz kereskedelem

„A tárgyalások gyakorlati alapját — írja a Manchester Guardian — Anglia nyomasztó faanyagszükséglete képezi. Csereegyezmény megkötésére lehet számítani, amelynek értelmében Anglia nyersanyagokat, valamint gépalkatrészeket küldene a Szovjet-Oroszországban most működésben levő angol gépek részére, Oroszország viszont fát szállítana. Mint az kitűnik, a szovjet és angol gazdaság között szoros és szükséges kapcsolat áll fenn, ami kiindulópontot képezhet Szovjet-Oroszország és az angol birodalom közötti kapcsolatok elmélyítéséhez.

Sir Stafford Cripps küldetése egyébként is aktuálisá teszi a Szovjet-Oroszország és az angol birodalom közötti kereskedelmi kapcsolatok kérdését. A statisztikai kimutatások szerint Anglia Oroszországból 1934-ben 17 millió, 1935-ben 21 millió, 1937-ben 29 millió, 1938-ban pedig 19 millió font értékű árut importált. Ezzel szemben Oroszország behozatala Angliából 1934-ben 3 millió, 1938-ban pedig 6 millió font értéket képviselt.

Kiegyensúlyozott mérleg

A fentebbi számokhoz még hozzá kell venni azt, hogy 1937-ben Anglia 16 millió, 1938-ban pedig 10 millió font értékű árut továbbított Szovjet-Oroszországra. A számadatok összehasonlításából megállapítható, hogy Szovjet-Oroszország külkereskedelmi mérlege Angliával szemben 1937-ig felesleget mutatott fel, míg 1938-tól kezdve a mérleg meglehetősen kiegyensúlyozódott.

Figyelmen kívül hagyhatók azok az orosz áruk, amelyeket Anglia tovább ad más országoknak, valamint azok az áruk, amelyeket Anglia Oroszországnak elad, anélkül, hogy ő maga termelné azokat. Példának okául a textil nyersanyagok, érc, stb.

Oroszország többet ad el Angliának, mint amennyit vásárol. Gazdasági mérlegének fölöslegét arra használja fel, hogy Anglia közvetítésével olyan nyersanyagokat szerezzen be, amelyekre a szovjetállamnak mulhatatlan szüksége van.

MEGNYILT! MEGNYILT!
BUCURESTI-ben
Klein ortodox kóser étterme (Aradról). Elegánsan berendezve. — Kitűnő erdélyi konyha. — Erdélyiek találkozóhelye. Bucuresti, Str. Brezolanu Nr. 14. I. em. Szemben a Hotel PRINCIPAL. Telefon 3.04.99.

Hogyan kell védekezni a légi támadások hatása ellen?

A polgármesteri hivatal közérdekű felvilágosításai

Kolozsvár, július 11. A kolozsvári polgármesteri hivatal hírdetményt adott ki, amelyben figyelmezteti a lakosságot, hogy milyen magatartást tanúsítson légi támadások esetén és hogyan védekezzen robbanó lövedékek bombái, gépfegyvergolyók és mérgekgázok ellen.

A hírdetmény szerint riadó esetén a veszélyt elsősorban szirénák útján jelzik, melyek rövid, változó hangmagasságú jeleket adnak, vagy pedig a templomok harangzugásával. Amikor megadták a riadójelet, mindenki, — hacsak nem kapott különleges megbízást — a legközelebbi óvóhelyre (pince, árok) igyekszik, de nem rohanva, hanem gondosan ügyelve arra, hogy elkerülje a pánik-keltést. A víz, gáz és villanyórákat az összes lakásokban gondosan el kell zárni.

A hatóságok által jóváhagyott óvóhelyek nappal felirattal, éjszaka pedig fényjellel vannak megjelölve. Akiknek gázálarcuk van, tartásuk kezükiggyében.

A bombázás idején maradjon mindenki az óvóhelyen és tartsa magát az ott kifüggesztett utasításokhoz, mindaddig, míg kívülről nem jelzik, hogy elmúlt a veszély és el lehet hagyni az óvóhelyet. Bombázás után néhány napig lehetőség szerint senki se járjon a bombázott részeken, különösen meleg időben és napsütés idején.

Meglepetésszerű bombázásnál a következőket kell tenni:

a) A pincébe menni, amelyet hermetikusan el kell zárni a gázok ellen és fel kell tenni a gázálarcot.

b) Hogyha nincs használható pince, senki se menjen az uccára, kerülje mindenki azt, hogy az ablakhoz menjen, mert így kiteheti magát a lövedék-repedzarabok találatának.

Előnyös vastag fal mellett elhelyezkedni, vagy még jobb két vastag fal összehúzódnál meghúzódni. Az ajtókat és ablakokat légmentesen el kell zárni.

c) Aki támadás idején mezőn, vagy az utcán van és megfelelő óvóhelyre nem tud eljutni, huzódjék meg árkokban, vagy a falak sarkában. Ha bomba robban, gyorsan a földre fektüdni, nehogy a repedzarabok kárt tehesseken az emberben.

Mit nem szabad tenni?

Ne tartózkodjon senki olyan helyiségben, ahol lövedék robbant. Kézzel senki se járjon a szeménel. Ne nyuljon senki a gázok által megfertőzött földhöz, vagy lövedékmaradékokhoz. Senki se lépjen be olyan helyiségbe, amelybe gáz hatolt be, mielőtt ki nem kérte az egészségügyi hatóságok jóváhagyását. Senki se fogyasszon olyan élelmiszereket, vagy italokat, amelyek gáz hatásának voltak kitéve, vagy erre gyanusak. Ne használjon senki olyan ruha-, vagy fehéreműdarabokat, amelyek gázokkal voltak érintkezésben. Ezeket a ruhadarabokat rögtön meleg vízben, szódával kell kifőzni.

Aki bombázott hely közelében volt, vagy aki gáztámadásba került, csak akkor járhat ki, ha azt az orvos megengedte. Az illető kérje, szállítsák segélyhelyre.

A gyújtóbombát nem szabad vízzel leönteni és csak arra kell szorítkozni, hogy a bomba hatóterületének környékén akadályozzák meg a tüzet.

A riadó végét jelentő jelzések
A riadó végét általánosságban rövid, szaggatott, több percig tartó szirénajelzéssel és hosszú harangjelzéssel hozzák tudomásra.

Gáztámadás után a riadó végét minden óvóhelyen a fertőtlenítő csapatok jelentik be, amikor a veszély már megszűnt. Gáztámadás után nem kell rögtön kimenni az uccára. Azok, akik kényeszerülve vannak, hogy elhagyják a házat, kérjenek utasításokat a velük találkozó fertőtlenítő csoportoktól és tartsák be az utasításait.

— Joseph Schmidt Erdélyben van. Aradról ról jelentik: Joseph Schmidt a világhírű tenorista, akiről az utóbbi időben az a hír terjedt el, hogy Amerikában van, Erdélyben tartózkodik. Joseph Schmidt Csernovitzban lakott és az oroszok bukovinai bevételüláskor ő is elmenekült és most Piskin tartózkodik.

Az erdélyi és bánáti zsidó hitközségek a beszarábiai és bukovinai menekültekért

Az erdélyi és bánáti orth. és nyugati szer-tartású hitközségek központjai köriratban a beszarábiai és bukovinai menekültek segé-lyezésére hívta fel a hitközségeket. Az át-írat többek között a következőket tartal-mazza:

A Beszarábiában és Bukovina északi ré-szében bekövetkezett és minden román ál-lampolgárnak annyira fájdalmas területvált-ozások ezen országrészek lakosságát súlyos megpróbáltatásoknak tették ki. Családok ez-rei lettek máról holnapra hajléktalanokká és az otthon nyugalmát hibájukon kívül a vándorlás szenvedéseivel kellett felcserélniök.

A zsidóság mindig mély megértéssel volt az emberi szenvedések iránt és segítségére sietett a szenvedőknek. Mennyivel inkább ez most, amikor honfitársainkat érte ez a súlyos csapás.

Hazafias és emberi kötelességünk tehát, hogy hajléktalanná vált honfitársainknak segítségére siessünk és mindent elkövessünk, ami tőlünk telik, hogy enyhítsük a menekül-tek nyomorát és segítsük az ország illetékes vezetőit abban a törekvésükben, hogy men-től elviselhetőbb tegye ezen honfitársaink súlyos helyzetét.

Ezekre való tekintettel felhívom b. figyel-mét arra a segítő akcióra, mely a beszará-biai és északbukovinai menekültek felségé-lyezésére megindult és arra kérjük, szives-kedjék odahatni, hogy a vezetése alatt álló hitközség maga is járuljon hozzá mentől je-lentősebb összeggel a Román Vörös Kereszt által kezelt segélyalaphoz. Ajánlatos, hogy ott, ahol több hitközség van, a hitközségek együttesen ajánlják fel a segélyösszegeket. Így jártak el a clujai hitközségek is, melyek együttesen — egymás között megállapított arányban — 200.000 lejt fizettek be erre a célra.

Ezenkívül sziveskedjék felhívni a hitköz-ség tagjainak figyelmét arra, hogy mindenki egyénileg is a tehetsége szerinti legnagyobb összeggel járuljon hozzá a segélyalaphoz. Evégből külön gyűjtőleveket nem hozunk for-galomba, hanem mindenki a hatóság által forgalomba hozandó ivenk röjja le adóját.

Sziveskedjék odahatni, hogy minden zsidó jegyző jelentse be hitközségének a fenti célra adományozott összeget, a hitközségek pedig összesítve közöljék velünk a tagjaik által jegyzett összegeket, nemkülönbön tu-dassa velünk a hitközség által e célra juttat-ott összeget is.

Forgalmi adó visszamenő hatállyal nem követelhető

Arad, július 11. Elvi jelentőségű ítéletet hoz-tott a közelmúltban az aradi törvényszék egy visszamenőlegesen kivetett forgalmi adó ügyé-ben. A bíróság döntése az összes romániai li-kör, rum és konyakgyárakat érinti.

Még 1938 május 30-án a pénzügyminiszté-rium 89872-es számú körrendeletében utasi-totta a pénzügyigazgatóságokat, hogy a szesz literioka után 1 és fél lei forgalmi adót szed-jenek be, az 1937. évi készletmennyiség után tizenkét havi egyenlő részletben és pedig visszamenőleg 1938 április 1-től. A miniszteri rendeletnek megfelelően az ország pénzügy-igazgatóságai felvették a likör, rum és ko-nyakgyárak készleteit és kirották ezekre a forgalmi adót. Az egyik aradi likörgyár sé-relmesnek találta a miniszteri rendeletet, il-letve annak azt az intézkedését, hogy a for-

galmi adót visszamenőleg 1938 április és má-jus hónapokra is beszedik. Ezért ezen adók be-hajtása végett felvett végrehajtási jegyző-könyvet, amelynek összege 94.000 lejt tett ki, — megtámadta az aradi törvényszéknél, kér-ve a végrehajtási jegyzőkönyv megsemmisí-tését.

A törvényszék megtartott tárgyalásán a li-körgyár jogi képviselője rámutatott arra, hogy a visszamenőleg megállapított forgalmi adó kivetése jogtalan volt. A bíróság végül is 2277—1933. II. számú ítéletében megállapí-totta, hogy a minisztériumnak nem állott jo-gában visszaható erővel rendeletet kibocsáta-ni és ezért helyt adva a likörgyár fellebbezé-sének, a végrehajtási jegyzőkönyvet megsemmisítette.

A tűzifa szeptember végéig szállítható kedvezményesen

Bucuresti, július 11. (Rador.) A nemzet-gazdasági minisztérium a fatermeiök és ke-reskedők tudomására hozta, hogy az idény díjszabást szeptember 30-ig meghosszabbítot-ta. A kereskedők, akiknek nagyobb fameny-nységei vannak az állomásokon felhalmozva, s nehézségek merülnek fel a vagonok körül,

kérhetik a nemzetgazdasági minisztérium köz-belépését, kéréseiket a tűzifaellátási hivatal-hoz kell intézniök.

A vámigazgatóság meghosszabbította a tengeri kivitel betiltásáról szóló rendelet ha-tályát.

KÖZGAZDASÁG

A nemzetgazdasági miniszter újabb rendelkezései az árelenőrzésekkel kapcsolatban

Bucuresti, július 11. A nemzetgazdasági mi-niszter rendeletet adott ki, amelyben ismét szabályozta a Központi Árelenőrző Bizottság működését. Amint ismeretes, ez a bizottság az 1939 szeptember 9-i spekulatívörvény alap-ján alakult, hogy irányítsa az ellenőrszervek munkáját. Az új rendelet értelmében ebből a bizottságból egy állandó bizottság alakul, a-mely permanensen nemcsak elvi döntéseket hoz, hanem gyorsan intézkedik is, ahol sürgős intézkedésre van szükség. Ez a bizottság három tagból áll, elnöke dr. Aurel Pavel állam-titkár, tagjai: Callos Eugen ügyvéd és Ing. Ion Barulianu, a Központi Árelenőrző bizott-ság tagjai közül. A bizottság a működését azonnal meg is kezdte.

semmissenie a jegyzőkönyvet. Ez ugyan nem mentesíti az áruszora törvényt kihágó sze-mélyt attól, hogy a pénzbírság alól kivonja magát, de mindenesetre késlelteti az eljárást.

Eppen ezért a tartományon keresztül az or-zságos áruszora ellenőrző bizottság leirata a fenti okok miatt úgy intézkedik, hogy a jövő-ben az ellenőrzésre jogosult és ezért kihágási jegyzőkönyvet felvevő személy mellett egy második ellenőrző személynek kell jelen len-nie. Ez utóbbi személy a jegyzőkönyvet tanu minőségben írja alá. Ezzel akarja az orszá-gos áruszora bizottság elejét venni a törvény intézkedései alól történő kibujásnak.

Az áruszora elleni kihágás megállapításánál két ellenőrző személynek kell jelen lennie

A temestartományi királyi széktartóság 23676—1940. számú leirata közli, az országos árelenőrző bizottság rendelkezését, amely rá-mutat arra, hogy a Nemzeti Gárdák áruszora ellenőrző szolgálatának jelentéseiből kiténik, hogy a kihágási ügyekben ítélkező bírák a jegyzőkönyv megsemmisítését rendelik el. — Hangsúlyozza a leirat, hogy ez annak tudha-tó be, hogy a kihágók félrevezetik a jegyző-könyvet felvevő ellenőrző közeget, majd az ügy tárgyalásán bejelentik, hogy a jegyző-könyvben szereplő adatok és tények nem fe-lelnek meg a valóságnak, aminek következté-ben azután a bíróságnak tényleg meg kell

Ez évben ismét megállapítják az egyenér-tékadó alá eső tárgyak értékét. A bélyegtör-vény 16. szakasza szerint a jogiszemélyiségek egyenértékadóját évenként vetik ki és e te-kinetben az adó reportálásának nincsen helye. Az egyes pénzügyigazgatóságok mellett most alakulnak meg a kivető bizottságok. Az adó alá eső értékeket évről-évre állapítja meg a kivető bizottság. Az ingó dolgok értéke a forgalmi érték, amely soha kisebb nem lehet, mint a bélyegtörvény 53. szak. c) bekezdése szerinti érték. A vállalat céljaira szolgáló tel-kek és épületek értéke a reális értékesítési árának megfelelően állapítandó meg. Altlá-ban az érték az, 1940 április 1. értéknek felel-jen meg — rendeli a vonatkozó pénzügyi-miniszteri utasítás.

A hadsereg felszerelése érdekében

A hadseregnek sok pénzre van szüksége. Jegyezzetek tehát hadsereg-felszerelési pénztárjegyeket (bonókat), amelyek minden nap a hivatalos órák alatt a nagybancoknál, valamint a pénzügyigazgatóságnál jegyezhetők, ahol az ehhez szükséges irlapok (blanketták) is kaphatók.

Ezek a kötvények a legkedvezőbb feltételű állampapírok, mivel 4,5 szá-zalékkal kamatoznak. Jegyezhető három, vagy ötéves lejáratu bon, ahogyan a jegyzőfél akarja. Hat hónap múlva az állam a jegyzett összeg egyötödét (husz százalékát) visszafizeti, míg a három, vagy ötéves határidő lejárta után az egész összeget.

Hat hónap múlva az esedékes 20 százalékos részlettel és a szelvény ösz-szegével adó fizethető az államnak, tartománynak, vagy a községnek.

Akinek a lejárat előtt pénzre van szüksége, a Banca Națională-tól a név-érték 70 százalékának megfelelő lombardkölcsönt kaphat bonjaira, ugyan-úgyan kamat mellett.

Minden román állampolgár, aki az ország érdekét szíven viseli, köteles pénzével elősegíteni a hadsereg felszerelését.

Cluj megye prefektusa MANOLE ENESCU ezredes

Rövid időn belül elegendő faolaj fog a kereskedők rendelkezésére állani

Bucuresti, jul. 11. (Rador.) A hivatalos je-lentések szerint a napraforgóhiány miatt nin-csenek megfelelő ételolajkészletek. Tekintet-tel arra, a repécét már learatták, valószínű, hogy a gyárak rövidesen kielégíthetik a piac szükségleteit.

Az élelmiszerkereskedők raktárainak után-pótlására irányuló igyekezete rövidesen ered-

ményes lesz, mivel kizárólag szállítási kér-désről van szó s az ország területén minden fajta élelmiszer megfelelő mennyiségben van.

A meleg jót tett a vetéseknek. A mezőgaz-dasági munka az egész országban teljes iramban folyik. Munkaerőkben hiány mutat-kozik s emiatt meglehetősen magas a buza ára.

A kereskedők pamutfonalkészleteit feloldották a zárolás alól

Bucuresti július 11. A Monitorul Oficial ju-lius 8-iki számában megjelent a miniszter-tanács 1505. számú jegyzőkönyve, amely a hon-védelmi minisztérium javaslatára felszabadít-ja a kereskedésekben lefoglalt pamutfonala-kat a katonai zárlat alól. Az indokolás sze-rint az üzletekben katonai célokra lefoglalt pamutfonalak különféle eredetűek, melyek kis mennyiségűk és vegyes minőségűk miatt csak nehezen használhatók a hadsereg céljaira. — Ezenkívül a belföldi fonódák és szövődék oly mennyiségű nyersgyapotot és kész pamutfo-nalat hoznak be, hogy annak zárolt 30 száza-léka egymagában is biztosítja a hadsereg szükségleteit. Erre való tekintettel, valamint amiatt is, hogy a kereskedők által importált pamutfonalak a házipapur rendelkezésre szol-gálnak, a minisztertanács magáévá tette a hadügyminisztérium előterjesztését és a ke-reskedők zárolt pamutfonalkészleteit vissza-adta a szabadkereskedelemnek.

Hetven lej a szénkéng gyári ára. A nem-zetgazdasági miniszter a szénkéng gyári árát kilogrammonként hetven lejben állapította meg, amelyhez hozzájárul még a forgalmi adó és az illetékek összege is.

Az elmenekült kereskedők és iparosok se-gélyezése. Amint ismeretes, nagyon sok ipa-ros és kereskedő menekült el az oroszok által megszállott területekről. Ezekkel kapcsolat-ban a Kereskedelmi és Iparkamarák Szövet-sége körlevelet intézett az egyes kereskedel-mi és iparkamarákhoz, amelyben felhívja őket, hogy írják össze az odamenekült keres-kedőket, egyrészt, hogy az illetők esetleg új lakhelyükön folytathassák tovább tevékeny-ségüket, másrészt pedig az arraszorulókat a Kamarák Szövetsége segélyben akarja részesíteni. Ezzel kapcsolatban minden menekült iparosokról és kereskedőkről törzslapot készí-tenek, amely a következő adatokat tartal-mazza: 1. Név, 2. állampolgárság, 3. etnikai származása, 4. a város, ahonnan elmenekült, 5. a vállalat szakmája, 6. a cégjegyzési szá-ma (Bucovinában, vagy Basarabiában), 7. rész letes leírása és megközelítő értéke annak a vagyonnak, amit az oroszok által megszállott területen hagyott, 8. jelenlegi lakóhelye, 9. meddig maradhat még a jelenlegi lakhelyén, 10. házastársa neve és foglalkozása, 11. a gyermekek száma és életkora, 12. a menekült családtagjainak száma, 13. milyen pozíciókat töltött be, 14. hol akar letelepedni, 15. milyen téren akar tevékenykedni. Ezek a kérdőívek a Kamarák Szövetségéhez terjesztendők fel.

A ROMÁN NEMZETI BANK HIVATALOS DEVAZARFOLYAMAI:

107% felárral:	
Dollár	211.65—217.97
font	851.80—877.3r
palesztinai font	852.84—878.40
egyiptomi font	873.54—899.73
svájci frank	47.71—49.27
38% felárral:	
font	567.87—584.91
svájci frank	31.88—32.64
francia frank	8.24—8.31
márka	49—56
olasz lira	7.17—8.25—9.50
pengő	26.50—27
cshekrona	4.68—4.77
szlovákrona	4.68—4.77
török lira	82.—
dínár	2.898—3.08

A SZABADFORGALMI DEVAZAHIVATAL ARFOLYAMAI:

(70%-os kvóták)	
Angol font	973.50
palesztinai font	974.50
egyiptomi font	997.80
dollár	241.90
svájci frank	54.23
francia frank	5.50
svédkorona	57.69
török lira	192
angol font, 40%-os kvóta	1023
angol font, 20%-os kvóta	1078

A B) lista kompenzációs árfolyamai:

font, angol árukra	1.000
font, angol gyarmatok áruira	990

Parkettezést

a legjutányosabban Lőrinczy és Tsa vállal Cluj, Str. Goldis 6. és Str. Iuliu Maniu 1. (Cseke cukrászda).

UJ KELET Legújabb hírek

Petre Georgescu tábornok lett a Nemzet Pártja Gárdájának főparancsnoka

Uj alapokra fektetik a Gárdát

Bucuresti, julius 11. A Nemzet Pártja Legfőbb Vezetőségének 6-os számú magas rendelete:

Első szakasz: A Nemzeti Ujjászületési Front nemzeti gárdája átmege a Nemzet Pártjának hatáskörébe, amelynek szerves alkotója a „Nemzet Pártja Gárdája” elnevezés alatt.

Második szakasz: Uj alapokon való megszervezéséig a Gárda feladatai ugyanazok maradnak és a Párt Legfőbb Vezetőjének rendelkezései alá tartozik.

Kelt 1940. július 11-én, Bucurestiben.

Carol R.

Ion Gigurtu, a Nemzet Pártjának vezérkari főnöke.

Bucuresti, julius 11. A Nemzet Pártja Legfőbb Vezetőségének 7-ik számú magas rendelete:

Az 1940. június 21-ről keletkezett 2056. számú rendelettervény harmadik szakasza alapján Petre Georgescu tábornokot a Nemzet Pártja Gárdájának parancsnokává nevezzük ki.

Carol R.

Ion Gigurtu, a Nemzet Pártjának vezérkari főnöke.

Petre Motoleát nevezték ki belügyi államtitkárnak

Bucuresti, julius 11. (Rador). A belügyminiszter rendeletileg a minisztérium államtitkárává nevezte ki Petre Motoleát, a legfőbb közigazgatási tanácsosát. Ugyanakkor Teodor Marinescu megbízatása véget ért. A belügyminisztérium figyelmezteti az összes köztisztviselőket, akik a rájuk bízott hivatalt elhagyják, hogy lemondottak tekintik őket.

Herriot: „A felelősség megállapítását el kell halasztani”

Az új francia alkotmány mentesíti az államot az oligarchák nyomásától

Bonnet volt francia külügyminiszter leleplezéseinek visszhangja

Vichy, julius 11. (Rador.) A Havas jelenti: Herriot a francia kamara mai ülésén megrázó beszédben emlékezett meg a háború hőseiről.

„A szerencsétlen haza — mondotta Herriot — hódolattal adozik haiott képviselői és a becsület mezején elesett összes francia katonák emlékének. A francia katona bátorságát a mi ellenfelünk is elismerte. Most magunkhoz kell térnünk. A felelősség megállapítását el kell halasztani. Most a gyász, a megfontoltság és a tapintat ideje van.

Vichy, julius 11. (Rador.) A Havas jelenti: A francia alkotmány módosításáról szóló javaslat indokolása hangsúlyozza, hogy a történelem elismeréssel fog adózni a parlamentnek és ki fogja érdemelni a nemzet háláját, miután megnyitotta a jövő kapuit. Le kell rombolni azt, ami szükséges és fel kell építeni azt a mi felépítésre vár. A parlament felhatalmazást kell, hogy adjon Pétain marsallnak az új francia állam törvényeinek kihirdetéséhez. A tekintélyt fel kell szabadítani az oligarchák nyomása alól, — mondja az indokolás.

Genf, julius 11. (Rador.) A francia rádióállomások közölték, hogy Leon Noel, aki összekötő nagykövetnek volt kinevezve a német hatóságok mellett, csütörtökön Párizsba utazott.

Berlin, julius 11. (Rador). A német távirati iroda jelenti Bordeauxból: A francia kormány bizottságot nevezett ki a nemzeti ujjászületés érdekében. A bizottság élére Doumain tábornokot nevezték ki.

Bucuresti, julius 11. A Curentul berlini tudósítója jelenti: A német távirati iroda közlése szerint a német lapok részletesen ismertetik George Bonnet volt francia külügyminiszternek a háborus felelősség kérdésében tett kijelentéseit, melyek a francia összeomlás miatti felelősség megállapítására összegyűlt francia képviselők előtt hangzottak el.

A francia illetékes körök által tett megállapítások jelentőségét ilyen nagy címelek emelik ki, mint például: „Bonnet megerősíti a német Fehér Könyv állításait”, továbbá „Bonnet elismeri Franciaország felelősségét a háború kitörésében” és „Francia leleplezések a háborus felelősség kérdésében”.

A Berliner Börsenzeitung a következő kommentárokat fűzi ehhez:

„Bonnet bejelentette, hogy 1939 szeptember 1-én a francia kormány beleegyezésével jóváhagyta a német-lengyel viszály rendezésére hivatott konferencia összehívásának olasz részről fölvetett tervét. Szeptember 2-án, a lengyel háború kitörésének napján, minden erőfeszítést megtett a béke helyreállítására. Beleegyezett abba, hogy a következő héten értekezletet hívjanak össze. Bonnet rámutatott arra, hogy az angol és lengyel kormány szabotálta ezt az értekezletet és azt követelte, hogy a németek a megszállott lengyel területeket előzetesen ürítsék ki.”

A lap hangsúlyozza, hogy ez a leleplezés megerősíti az 1939 szeptember 5-én közzétett első német Fehér Könyv állításait. Az angol és lengyel kormány meggyőztette Mussolini közvetítő kísérletét és a francia közvélemény befolyásolására törekedett.

ULSTER HADIÁLLAPOTBAN MARAD

London, julius 11. (Rador). A Reuter jelenti: De Valera kijelentésével kapcsolatosan, amely szerint Írország minden körülmények között megőrzi semlegességét, és Északírországgal csak abban az esetben hajlandó együttműködni, ha ez is semleges marad. Lord Craigavon, Észak-Írország kormányzója kijelentette, hogy Ulster hadiállapotban van és marad.

Teleki és Csáky visszatértek Budapestre

Horthy kormányzó kihallgatáson fogadta a miniszterelnököt és külügyminisztert

München, julius 11. (Rador). A Stefani jelenti: Egy Salzburg közelében fekvő helységben, Ribbentrop meghívására, Ciano gróf teán vett részt, majd négy óraorak elhagyta München, ahol nagy tömeg, valamint számos előkelő személyiség lelkesen üdvözölte, köztük Olaszország főkonzulja és a fasiszták titkára. Cianoval együtt távozott el Dino Alfieri nagykövet, valamint az olasz és a magyar küldöttség tagjai, ugyancsak Ribbentrop külügyminiszter vendégei is.

München, julius 11. (Rador). A német távirati iroda jelenti: Von Ribbentrop a két magyar miniszter kihallgatása után bizalmas jellegű villásgözeim látta vendégül Ciano olasz külügyminisztert, majd mindannyian kirándulást tettek Chiembe. Ribbentrop és a vendégek látogatást tettek a

városházán, ahol néhány órát töltöttek a lábbadozó sebesült katonák körében. Este hét óra 15 perckor Teleki és Csáky különvonaton elhagyták Salzburgot. Röviddel ezután Ciano is elutazott, miután búcsút vett Ribbentrop-tól. Salzburg lakossága az uccán meleg élejenzésben részesítette a Németországgal baráti nemzetek megbízottait.

Budapest, julius 11. (Rador). A német távirati iroda jelenti: Teleki Pál miniszterelnök és Csáky István gróf külügyminiszter csütörtök reggel Budapestre érkeztek Németországból jövet.

Budapest, julius 11. (Rador). Horthy kormányzó hosszabb kihallgatáson fogadta a Németországból visszatért Teleki Pál gróf miniszterelnököt és gróf Csáky István külügyminisztert.

Hazaárulás vádjával letartóztatták Prága főpolgármesterét

Egy szervezett politikai csoport ellen indítottak eljárást a német hatóságok

Prága, julius 11. (Rador.) A német távirati iroda a következő hivatalos jelentést közli: Vizsgálat indult meg egy állam- és törvényellenes csoport ellen, amelynek tagjai kapcsolatot tartottak fenn a külfölddel és akik hazaárulás bűnét követték el. Klapka dr. Prága eddigi főpolgármesterét le-

tartóztatták azon vád alapján, hogy tevékenyen működött közre a csoportban. Klapka tevékenysége polgármesteri kötelességeivel áll ellentétben, de ugyanakkor saját népével szemben is teljes felelőtlenségről tett tanubizonyságot.

Kolozsváron megkezdtek a pincék berendezésének és a családi óvóhelyek ásásának ellenőrzését

A pincéket használható állapotba kell helyezni légitámadás veszélyével szemben

Cluj-Kolozsvár, julius 11. A város MONT hivatala közleményben hozza Kolozsvár lakosságának tudomására, hogy a pincék berendezését és családi óvóhelyek ásását ellenőrző bizottság megkezdte tevékenységét. A háztulajdonosok ismételt felhívattak, hogy sürgősen intézkedjenek a pincék kiürítése és berendezése tekintetében, hogy légitámadás esetén használható legyenek, a családi óvóhelyek ásását pedig azonnal kezdjék meg, mert ellenkező esetben a város háza 901. számú, május 29-ikétől keletkezett rendeletében foglalt szankciókat alkalmazzák velük szem-

ben. Az ellenőrző bizottság munkájának eredményessége érdekében a háztulajdonosok felhívattak, hogy tartózkodjanak otthon, vagy jelöljék meg megbízottait (gondnok, kapus), akik megadják a szükséges felvilágosításokat.

A gyújtóbombák eloltása érdekében a lakosság ismételt felhívattik, idejében szerezzen be homokot, szerszámokat, kannákat, öntözőket, stb., hogy tűzveszedelemmel azonnal szembeszállhasson.

Angol hajómeneteket támadtak meg a német repülők

A La Manche-csatorna fölött csatát vívtak a német és angol repülők

Berlin, julius 11. (Rador). A német főhadiszállásról jelentik: Német légi flotta támadást intézett egy ellenséges hajómenet ellen. Ennek során kétezer tonna angol cirkáló, négy kereskedelmi hajó összesen 21 ezer tonna ürtartalommal elsüllyesztettünk, míg egy másik cirkáló és egy kereskedelmi hajót megromgáltunk, vagy felgyújtottunk. Német repülőgépek sikerrel bombázták a délkeletangliai repülőtereket, valamint a déli és délnyugatangliai repülőterendezéseket és az ipari vidékeket. Hét angol bombavető megtámadta az amiensi repülőteret, mind a hetet leterítették. A La Manche csatorna fölött légharc folyt le, amelynek során tíz ellenséges repülőgépet leterítettünk. Összesen 35 angol gépet semmisítettünk meg. Hét német gép nem tért vissza támaszpontjára.

Róma, julius 11. (Rador). A Stefani jelenti: A Gibraltárból távozó angol flotta elleni támadás alkalmával két bombatalálat érte a Hood angol csatahajót, amelynek fedélzetén tűz ütött ki. A Hood több

torpedóromboló kíséretében lassan visszaindult Gibraltárra. Kijávitása hónapokat vesz igénybe és csak angol kikötőben eszközölhető.

Róma, julius 11. (Rador). A Paganini nevű olasz személyszállító hajó Bariból Durazzoba menet, elsüllyedt. Az olasz főhadiszállás jelentése szerint a 920 főnyi utasból 214 katona és 4 altiszt életét veszítette.

A TÖRÖK KORMÁNY BETILTOTTA A FRANCIA KÖVETSEG LAPJÁT

Istanbul, julius 11. (Rador). A német távirati iroda jelenti, hogy a török kormány betiltotta az „Istanbul” nevű lapot, a francia nagykövetség szócsövét, amely az utóbbi napokban támadta Németországot.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. Nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 14. Telefon: 18-60.

Taxa po
plättá in
No. 30523

10. Telefor
Havonta 1
évre 600,
földre: H
félévre 12,
Hirdetések
„UJ KEL
bánati zsi
ja. Cikk
forrás meg

Zsio

Szig

Bucuresti

mérnök mi
nak vezérk
Nemzet Pár
a 7-es szám
a Nemzet P
lános szabá
lelős vezet
az intézked
bályok alk

1. A jele
pontban ke
órákor. A
megfelelő
ról, hogy
nek várni
2. A jele
szigorubb
felügyelet
letek lebony
3. Az ill
felülvizgál
geszteni a
felvételüket
tekintettel
névvel rend
felvételre j
pártvezető

4. A bel
mesen és
ségüket és
tását. Hym
őket egy z
kellemes é
5. Az et
dekében a
legmesszeb
hogy törté

6. Kétes
végző hiva
születési b
megállapít
lekezeti ho

7. Semm
irandók be
a román h
resztény
feleségek.

Bucuresti

Moldovan
rendeletet
sini ezred
parancsnok
szort, a k
zenekonze
Pártja ze
ték ki. M
hogy orsz
zesbandái
feladata
zése lesz

Bucuresti

terelnök,
főnöke el
Gárdáján
terelnök
Gárda f
rancsnok

A nem
nokainak
tották m
alatt a G
A megbe
és Szamo
tárgyaltá
nekültek

Bucuresti

terelnök,
főnöke el
Gárdáján
terelnök
Gárda f
rancsnok

A nem
nokainak
tották m
alatt a G
A megbe
és Szamo
tárgyaltá
nekültek

Bucuresti

terelnök,
főnöke el
Gárdáján
terelnök
Gárda f
rancsnok

A nem
nokainak
tották m
alatt a G
A megbe
és Szamo
tárgyaltá
nekültek

Bucuresti

terelnök,
főnöke el
Gárdáján
terelnök
Gárda f
rancsnok

A nem
nokainak
tották m
alatt a G
A megbe
és Szamo
tárgyaltá
nekültek